

INFuture2015: *e-Institutions – Openness, Accessibility, and Preservation*, Zagreb, 11. – 13. studenog 2015.

Peta po redu međunarodna konferencija INFuture (*The Future of Information Sciences*), u organizaciji Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održana je od 11. do 13. studenog 2015. godine u Zagrebu. Konferencija je održana u hotelu Westin pod pokroviteljstvom domaćih (FINA, b4b, Turistička zajednica grada Zagreba), ali i stranih (In-Vision, PIQL) sponzora.

INFuture2015 (*e-Institutions – Openness, Accessibility, and Preservation*), kao već peta u nizu INFuture konferencija okrenutih proučavanju načina na koje razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija utječe na budućnost informacijskih i komunikacijskih znanosti, naglasak je stavila na e-institucije, ali i njihovu interakciju s e-uslugama i e-društvom u cjelini, imajući u vidu teorijsku i praktičnu interdisciplinarnu problematiku organizacije i integracije informacija. Cilj konferencije bio je ukazati ne samo na problematiku otvorenosti e-institucija i dostupnosti e-usluga, nego i na potrebu za razvijanjem teorijskih, metodoloških i praktičnih pristupa digitalnomu očuvanju elektroničkih dokumenata. INFuture2015 konferencija obuhvaćala je devet (glavnih) tematskih područja: analitika (tj. obrada) i primjena velikih količina podataka (*Big Data Analytics and Applications*, BD), mobilna rješenja (*Mobile Solutions*, MS), multimedijски sustavi i njihova primjena (*Multimedia Systems and Applications*, MSA), interakcija čovjeka i računala, jezične tehnologije i njihove primjene (*Human-Computer Interaction, Language Technologies and Applications*, HLT), informatika u zdravstvu (*Health Informatics*, HI), e-institucije (*e-institutions*, EI), tehnološka rješenja u društvu i obrazovanju (*Technological Solutions for Society and Education*, TSSE), povjerenje u digitalno okruženje (*Trust in the Digital Environment*, TDE) i suvremeni informacijski sustavi (*Modern Information Systems*, MIS).

Sudionici konferencije imali su priliku prisustvovati i trima uvodnim predavanjima stranih pozvanih predavača (K. Anderson, L. Duranti i R. Jaworski) na temu e-institucija i njihove otvorenosti, ali i dostupnosti i očuvanja e-usluga. Karen Anderson, profesorica arhivistike i informacijskih znanosti na sveučilištu Mid Sweden i voditeljica europskog InterPARES Trust tima, u svojem predavanju o budućnosti informacijskih sustava (*Building trust and confidence through sustainable information systems research: towards a common future*) ukazala je na potrebu za interdisciplinarnim pristupom informacijama u okviru ostvarivanja povjerenja u digitalne zapise. Luciana Duranti, profesorica arhivistike s posebnim interesom za očuvanje digitalnih zapisa, predstojnica arhivističkih studija na sveučilištu British Columbia i voditeljica InterPARES Trust istraživačkog projekta, osvrnula se na posljedice poimanja *cyberspace*-a kao virtualnog prostora za otvoreni pristup i dugoročno očuvanje podataka naspram prava na zaborav i privatnost pojedinca, povezujući ih s rezultatima suvremenih međunarodnih istraživačkih projekata (*Cyberspace: A Communal Place or a Place of Separation?*). S druge strane, Rafal Jaworski, istraživač i profesor računalne lingvistike na sveučilištu Adam Mickiewicz, u svojem predavanju okrenuo se lingvističkim

temama obrade prirodnih jezika i predstavio tehniku sravnjivanja rečenica (*approximate sentence matching*, ASM; *Approximate sentence matching and its applications in corpus-based language research*), povezujući na taj način lingvističko područje velikih jezičnih korpusa i informacijsko područje automatskog pretraživanja teksta, s ciljem stvaranja paralelnih jezičnih korpusa na temelju već postojećih jednojezičnih korpusa.

Prvo tematsko područje, područje obrade i primjene velikih količina podataka (*Big Data Analytics and Applications*, BD), uključivalo je dva rada: prikaz rezultata studije slučaja *Software-as-a-Service (SaaS) Quality Management and Service Level Agreement* (Weimei Pan i Grant Mitchell) i teorijski pregled postojećih tehnologija za prikupljanje i obradu informacija pod nazivom *Big Data in Data Warehouses* (Šubić, Pošćić i Jakšić). Dva rada obuhvaćala su i tematsko područje mobilnih rješenja (*Mobile Solutions*, MS): rad pod nazivom *Wireless Network Security recommendations Using the Application for Security Evaluation* (Skendžić, Kovačić i Tijan), s predloženim modelom zaštite bežičnih veza na temelju procjene ključnih sigurnosnih parametara, i rad *An analysis of Twitter usage among startups in Europe* (Lugović i Ahmed), preliminarno istraživanje o europskim startup tvrtkama i njihovom korištenju Twittera s ciljem vlastite promocije. Tematsko područje multimedijskih sustava i njihove primjene (*Multimedia Systems and Applications*, MSA), obuhvatilo je tri rada: *A Rationale for Multi-modality in Multimedia Instructional Design* (Kišiček i Lauc), *Multimedia functions of MMO games* (Afrić i Afrić) i *Cooperation of a museum institution and students in creating virtual exhibitions using the MOVIO tool* (Zlodi, Mihaljević, Šimunec, Mikeli i Rudić), odnosno radove o multimedijском utjecaju na obrazovne i zabavne sadržaje.

Tematsko područje interakcije čovjeka i računala i jezičnih tehnologija i njihove primjene (*Human-Computer Interaction, Language Technologies and Applications*, HLT), bilo je zastupljeno u dva detaljna istraživačka rada: *Information Transfer through Online Summarizing and Translation Technology* (Seljan, Klasnić, Stojanac, Pešorda i Mikelić Preradović), rad o važnosti utjecanja alata za sažimanje teksta i *online* strojno prevođenje na prijenos i pristup informacijama (među različitim jezicima), i *Interoperability of an 18th century Italian-Latin-Croatian dictionary* (Bago i Boras), rad o procesu digitalizacije povijesnih tekstova i unaprjeđenju semantičke interoperabilnosti povijesnih rječnika. Kao novo tematsko područje, na konferenciji INFUTURE2015 predstavljena je i tema informatike u zdravstvu (*Health Informatics*, HI), zastupljena u četiri rada: *Development of Health Care e-Services in the European Union* (Stanković i Stančić), *Lifelong Learning among Croatian Physiotherapy Professionals* (Hofmann i Persoglio), *The "eSecMed" app: Secure medication through NFC-solutions for a longer, safer & autonomous life of seniors* (Breitfuss, Raschhofer, Stocker, Kollegger) i *Long-term Preservation of Longitudinal Statistical Surveys in Psycholinguistic Research* (Stančić, Poljićak Sušec i Lendić), koji su najvećim dijelom za cilj imali ukazati na potrebu za razvojem i primjenom e-usluga u zdravstvu, s naglaskom na razvijanje strategija za zaštitu i dugoročno očuvanje zdravstvenih podataka osjetljive naravi.

Glavno tematsko područje konferencije INFUTURE2015, ono e-institucija (*e-institutions*, EI), obuhvaćalo je pet izloženih radova: *Effective digital information management* (Samuelsson), *A project management approach to long-term preservation of optical media tasks* (Rajh), *Lexicography and Encyclopaedistics in the Digital Environment* (Jeremen, Kraus i Starčević Stančić), *Communicating the Crisis: The European Commission on Social Media During the Economic Crisis in the European Union* (Bebić, Vučković i Volarević) i *Facebook as a Museum Content Sounding Board* (Kurtović i Miklošević), koji su rasponom tema koji obuhvaća upravljanje digitalnim informacijama, leksikografiju i enciklopedistiku, ali i društvene medije, ukazali na širinu istraživačkog područja informacijskih i komunikacijskih znanosti. U najzastupljenijem tematskom području konferencije – tehnološka rješenja u društvu i obrazovanju (*Technological Solutions for Society and Education*, TSSE) – predstavljeno je osam radova: *Digital repositories and scientific communication challenge* (Vrana), *Welcome to the jungle: science communication in the mediatized society* (Čonč i Kos), *Analysis of studies learning outcomes according to Bloom's taxonomy* (Juričić, Pejičić i Vidaković), *Learning with smartphones: a Hong Kong experience* (Dukić), *Developing reading skills and motivation through mobile phones* (Pernjek i Habjanec), *Benefits of presence on social networks for higher education institutions* (Golubić i Banek Zorica), *Habits of using online sources among Croatian ESP high school pupils and students and their attitudes towards information literacy* (Bošnjak Terzić i Blažević) i *Scientific Conferences as a Medium of Academic Communication – a Case of INFUTURE* (Lazić, Dunder i Odak), usmjerenih na istraživanje znanstvene komunikacije i utjecaja mobilnih tehnologija i društvenih mreža na obrazovanje, s vrlo zanimljivim meta-primjerom INFUTURE međunarodnih konferencija kao medija akademske komunikacije u radu *Scientific Conferences as a Medium of Academic Communication – a Case of INFUTURE* autora Nikolaja Lazića, Ivana Dundera i Marka Odaka.

Tematska cjelina vezana uz aktualnu temu povjerenja u digitalno okruženje (*Trust in the Digital Environment*, TDE) bila je zastupljena u sedam radova: *A Comparison of Users Data in Retention and Disposition Processes in an Internet Website: The Ministry of Foreign Affairs of Israel as a Case Study* (Schenkolewski-Kroll i Tractinsky), *Record Authenticity as a Measure of Trust: A View Across Records Professions, Sectors, and Legal Systems* (Rogers), *E-ARK Legal Issues Report: European Cultural Preservation in a Changing Legislative Landscape* (Anderson), *Legal Compliance and Technical Capability for Privacy-sensitive Data Protection in the Cloud* (Park), *Managing Digital Records in a South African Public Sector Institution* (Katu i Ngoepe), *Trustful hybrid curation, transformation and organization of records in Belgium* (Aranguren Celorrio, Demoulin, De Terwangne, Losdyck, Maroye, Soyey, Van Hooland i Vanreck) i *Digitally Signed Records – Friend or Foe?* (Herceg, Brzica i Stančić), koji su ukazali na problematiku utjecaja pravnog sustava pojedinih zemalja, ali i zakona same Europske unije, na povjerenje u digitalno okruženje. Posljednje tematsko područje konferencije, ono suvremenih informacijskih sustava (*Modern Information Systems*, MIS), obuhvatilo je pet radova: *Nucleus of the Strategic Planning of an Integrated University*

Information System (Luić i Fudurić), *Patterns-based Information Systems Organization* (Lugović, Dunder i Horvat), *Modelling states of a computing system aware of an aspect of context* (Peter), *A project of developing a knowledge management system* (Martinić, Bago, Mikelić Preradović, Glavaš, Dalbelo Bašić i Šnajder) i *Bitrix24 – integrated business-information system for sales process support* (Alic), fokusirane na informacijske sustave i njihovu uspješnu organizaciju.

U sklopu konferencije održane su i dvije radionice: radionica *How to maintain authenticity and integrity of electronic information without utilizing electronic certificates?* pod vodstvom Hansa Almgrena i Matsa Stengårda, predstavnika švedske tvrtke Enigio Time AB, s naglaskom na integritet i autentičnost kao temeljne preduvjete za dugoročno očuvanje elektroničkih informacija (na primjeru tehnologije ulančanih blokova (*blockchain*), te interaktivna radionica *Initial maturity model for information governance arrangements in organizations* koju su vodili Diogo Proenca, Ricardo Vieira, Jose Borbinha i Clive Billenness kao predstavnici projekta pod nazivom Project E-ARK, s naglaskom na problematiku arhiviranja elektroničkih podataka u različitim organizacijama. Aktivnim sudjelovanjem na organiziranim radionicama sudionici međunarodne konferencije INFUTURE2015 imali su priliku ostvariti uvid u teorijske i praktične izazove digitalnog očuvanja (podataka). Znanstveno-istraživački program konferencije popraćen je organiziranim obilaskom Zagreba i gala večerom u Klubu književnika koji su doprinijeli ugodnoj atmosferi čitave konferencije i neformalnom druženju. Osim iskusnih organizatora i odličnih (pozvanih) izlagača na konferenciji, organizaciji su uvelike pridonijeli i studenti diplomskog studija informacijskih i komunikacijskih znanosti.

Na konferenciji INFUTURE2015 sudjelovalo je 108 autora iz cijelog svijeta s 47 dvostruko slijepo recenziranih istraživačkih radova objavljenih u zborniku konferencije (*The Future of Information Sciences: e-Institutions – Openness, Accessibility, and Preservation*, K. Anderson, L. Duranti, R. Jaworski, H. Stančić, S. Seljan i V. Mateljan (ur.), Zagreb : Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 453 str.) koji je dostupan u 150 tiskanih primjeraka i kao e-publikacija (<http://infoz.ffzg.hr/infuture/>). Konferencija je zatvorena pozdravnim govorom Hrvoja Stančića i Sanje Seljan kao glavnih organizatora konferencije, pri čemu je najavljena i konferencija INFUTURE2017 (8. – 10. studenog 2017.) kojoj se radujemo!

Anabela Lendić